

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 463/2023
31.05.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Милене Рашић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Гордане Којић, Биљане Синановић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету малолетне АА, због кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 2. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца малолетне АА – адвоката Милице Косановић, поднетом против правноснажних решења Вишег јавног тужилаштва у Зрењанину Ктм бр.156/22 од 21.10.2022. године о одређивању васпитног налога и Ктм бр.156/22 од 21.10.2022. године о одбачају кривичне пријаве, у седници већа одржаној дана 31. маја 2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољен захтев за заштиту законитости браниоца малолетне АА – адвоката Милице Косановић, поднет против правноснажних решења Вишег јавног тужилаштва у Зрењанину Ктм бр.156/22 од 21.10.2022. године о одређивању васпитног налога и Ктм бр.156/22 од 21.10.2022. године о одбачају кривичне пријаве према малолетној АА.

Образложење

Решењем Вишег јавног тужилаштва у Зрењанину Ктм бр.156/22 од 21.10.2022. године, према малолетној АА одређен је васпитни налог из члана 7. став 1. тачка 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица и то поравнање са оштећеним, како би се извињењем отклониле штетне последице дела.

Решењем Вишег јавног тужилаштва у Зрењанину Ктм бр.156/22 од 21.10.2022. године, одбачена је кривична пријава (којом се има сматрати извештај МУП-а РС ПУ Нови Сад – ПС Бечај ИТД 22937/22 од 25.05.2022. године) према малолетној АА, због кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 2. КЗ, извршеног на штету малолетног ББ, обзиром да је малолетна АА испунила преузети васпитни налог из члана 7. став 1. тачка 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица – поравнање са оштећеним, како би се извињењем отклониле штетне последице дела.

Против наведених правноснажних решења, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац малолетне АА - адвокат Милица Косановић, због повреде закона из члана 49. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица и члана 40. Конвенције о правима детета, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев и укине побијана решења, а предмет врати Вишем јавном тужилаштву на поновно одлучивање.

Врховни суд је у седници већа, одржаној у смислу одредаба члана 486. став 1. и 487. став 1. ЗКП, размотрио списе предмета, са захтевом за заштиту законитости браниоца малолетне АА, па је нашао да захтев треба одбацити, из следећих разлога:

Одредбом члана 484. Законика о кривичном поступку, прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење (члан 485. став 1. ЗКП).

Када се захтев подноси због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП, окривљени преко свог браниоца, а и сам бранилац који у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени (члан 71. тачка 5) ЗКП), такав захтев може поднети само из разлога прописаних одредбом члана 485. став 4. ЗКП, дакле због повреда одредаба члана 74, члан 438. став 1. тач. 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. ст. 3. и 4. ЗКП.

У конкретном случају, бранилац малолетне АА – адвокат Милица Косановић, као разлог подношења захтева истиче повреду закона из члана 49. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, што би одговарало повреди закона из члана 74. ЗКП, због које је окривљеном и браниоцу дозвољено подношење захтева за заштиту законитости. С тим у вези, бранилац наводи да су оба побијана решења – и о одређивању васпитног налога према малолетници, као и о одбачају кривичне пријаве против ње, донета уз повреду одредаба члана 49. ЗМ. Према наводима захтева, доношењем побијаних решења малолетној АА повређено је право на одбрану, обзиром да је поступајући јавни тужилац у поступку изрицања васпитног налога пропустио да поучи малолетницу на њено законско право на обавезну одбрану, већ јој је сугерисао да, уколико се буде извинила оштећеном, то ће за последицу имати окончање кривичног поступка који је према њој покренут, а због чега је поступак према малолетној АА и окончан без учешћа браниоца, а на њену штету. На овај начин, према ставу одбране, побијаним решењима учињена је и повреда члана 40. Конвенције о правима детета, којом се поред осталог гарантује претпоставка невиности као и право на правну или другу одговарајућу правну помоћ у припреми и изношењу одбране сваком детету за које се тврди да је осумњичено или оптужено да је прекршило кривични закон.

По оцени Врховног суда, захтев за заштиту законитости браниоца Милице Косановић, поднет је на штету малолетне АА.

Наиме, из списка предмета произилази да је малолетна АА дана 10.05.2022. године саслушана у просторијама ПС Бечеј у својству грађанина, а не у својству осумњичене, због предметног кривичног дела, о чему је сачињена службена белешка. Након тога, Више јавно тужилаштво у Зрењанину је дана 21.10.2022. године донело

решење Ктм бр.156/22 којим је према малолетној АА одредило васпитни налог из члана 7. став 1. тачка 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица – поравнање са оштећеним, како би се извињеном отклониле штетне последице дела, а истог дана, Више јавно тужилаштво донело је и решење под бројем Ктм 156/22 којим је одбацио кривичну пријаву према малолетници због кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 2. КЗ, извршеног на штету малолетног ББ, с обзиром да је малолетница испунила преузети васпитни налог из члана 7. став 1. тачка 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица. Из списка предмета произилази и да је пре доношења побијаних решења малолетној АА предочена могућност покретања припремног поступка против ње, уколико не прихвати изрицање васпитног налога, те да је малолетни ББ поучен да уколико малолетна АА испуни прихваћени васпитни налог тако што ће му се извинити – нема право да тражи покретање поступка против ње.

Одредбама члана 58. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица прописано је, поред осталог, да за одређена кривична дела (за које је прописана казна затвора до пет година или новчана казна) јавни тужилац за малолетнике може одлучити да се не захтева покретање кривичног поступка, иако постоје докази из којих произилази основана сумња да је малолетник учинио кривично дело, уколико сматра да не би било целисходно да се води поступак према малолетнику, имајући у виду природу кривичног дела, околности под којима је учињено, те ранији живот малолетника и његова лична својства.

Сврха васпитног налога је да се кривични поступак не покреће према малолетним учиниоцима кривичних дела, или да се евентуално обустави већ покренути поступак.

Дакле, васпитни налог представља меру која се повезује са принципом опортунитета, обзиром да јавни тужилац може да искористи могућност да против малолетног учиниоца кривичног дела не покрене кривични поступак, па стога васпитни налог из члана 7. став 1. тачка 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, који је у конкретном случају одређен према малолетној АА не представља кривичну санкцију, већ алтернативну меру која се примењује у циљу заштите интереса малолетника, јер се кривични поступак који би се иначе могао покренути – не покреће.

Имајући у виду наведено, то је по оцени овога суда захтев за заштиту законитости браниоца малолетне АА, којим се побијају нижестепена решења о одређивању васпитног налога из члана 7. став 1. тачка 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, те одбачају кривичне пријаве због предметног кривичног дела, а која су донета управо у циљу непокретања кривичног поступка према малолетној АА, поднет на штету малолетнице.

Наиме, оба правноснажна решења против којих је поднет захтев за заштиту законитости, резултирала су да се кривични поступак против малолетне АА не покрене, дакле надлежни јавни тужилац је поступио у корист малолетнице, а предлогом браниоца исказаним у захтеву за заштиту законитости – да се ова решења

укину и предмет врати надлежном Вишем јавном тужилаштву у Зрењанину на поновни поступак, малолетна АА би поново добила статус осумњичене за кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 2. КЗ, извршено на штету малолетног ББ, те би надлежни орган поново одлучивао о томе да ли ће покренути кривични поступак против малолетне АА или евентуално изрећи васпитну меру. Дакле, сасвим је јасно да је и сама могућност стављања у изглед да се против малолетне АА води кривични поступак, поступање на њену штету.

Обзиром да бранилац није овлашћен да предузима радње (па и да подноси захтев за заштиту законитости) на штету окривљеног (члан 71. тачка 5) ЗКП), већ то може само Врховни јавни тужилац (члан 483. став 2. ЗКП), то је Врховни суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА – адвоката Милице Косановић, одбацио као недозвољен.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 71. тачка 5) ЗКП, донета је одлука као у изреци.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић